

Andrzej Pohl

[nauczyciel](#)

[misjonarz](#), [autor podręczników](#)

Ur. 3.11.1742, Lidzbark Warmiński

Zm. 13.11.1820, Wilno

Dane rodziców

Jan Pohl

Elżbieta Pohl

Wychowanie i wykształcenie

Nauki pobierał w [Łowiczu](#). Do [Zgromadzenia Księży Misjonarzy](#) wstąpił w [Warszawie](#) w dniu 8 września 1759 roku. Śluby złożył 9 września 1761 roku. Studiował [filozofię](#) i [teologię](#) w [seminarium św. Krzyża](#) w [Warszawie](#) (1760-1764). Święcenia kapłańskie otrzymał w roku 1765.

Etapy kariery dot. edukacji

W 1764 roku, po otrzymaniu święceń diakonatu, wykładał w [seminarium diecezjalnym](#) w [Wilnie](#). W 1767 roku przyjechał do [Siemiatycz](#). Pełnił funkcję [prefekta kościoła](#), a w latach 1770-1776 był [asystentem domu zgromadzenia](#). W 1776 roku ówczesny wizytator prowincji polskiej Zgromadzenia Misji Mikołaj Siemieński polecił mu przyjazd do [Warszawy](#). Pracował jako [asystent domu](#) i wykładał [teologię](#) w [seminarium świętokrzyskim](#). W 1782 roku został [superiorem](#) domu wileńskiego, a w 1794 roku pierwszym [wizytatorem](#) litewskiej prowincji Zgromadzenia Misji.

Czas spędzony w [Wilnie](#) poświęcił na prowadzenie działalności organizacyjnej, społeczno-charytatywnej i naukowej. Dzięki fundacji Jadwigi Ogińskiej, wojewodziny trockiej, założył Szpital Dzieciątka Jezus dla sierot i podrzutków (1788). Opiekę nad szpitalem sprawowały siostry miłosierdzia. W 1783 roku, razem z [Wilhelmem Kalińskim](#), [Tomaszem Hussarzewskim](#) i Michałem Karpowiczem, otrzymał propozycję prowadzenia wykładów w [Szkołe Głównej](#) w [Wilnie](#). Odmówił podjęcia pracy.

Był autorem [podręczników](#). W 1784 roku zajął się redakcją piątego wydania [podręcznika](#) z przeznaczeniem do korzystania w [seminariach duchownych](#): P. Collet, "Institutiones theologiae quas ad usum seminariorum e propriis suis praelectionibus contraxit..." (t. 1-2, Vilnae 1784-1785).

Interesował się [filozofią](#), [teologią](#) i [biblistyką](#). Z jego prac korzystali wykładowcy i alumni w seminariach. W 1795 roku wydano "Philosophia naturalis, theologiae revelatae praeambula ex gravissimis authoribus collecta ad usum seminariorum impressa". Z zakresu [teologii](#) opracował "Institutiones theologiae dogmaticae ad usum ecclesiarum impressae" (t. 1-2, Vilnae 1808-1809) oraz "Institutiones theologiae moralis ad usum ecclesiarum impressae" (t. 1-2, Vilnae 1809-1810). W zakresie [biblistyki](#) wydał "Scriptura Sacra per questiones exposita...divinas litteras utilissimum pro usu et commodo ecclesiarum elaboratum" (t. 1-5, Vilnae 1810-1812). Jego [wykłady](#) z liturgii wydano już po śmierci misjonarza w 1821 roku: "Rubricae Breviarum et Missalis Romani juxta decreta Sacrae Rituum Congregationis, mentemque gravissimorum in re liturgica authorum, dilucido methodo explicandae, atque opportunis animadversionibus illustratae. Opus in duas partes diversum, viris ecclesiasticis perutile ac necessarium author..." (t. 1-2, Vilnae 1821).

W 1811 roku został uhonorowany przez [Uniwersytet Wileński](#) stopniem [doktora](#) teologii.

Fakty z życia osobistego

Żył w [XVIII-XIX wieku](#).

Bibliografia

Podmiotowa

1. Archiwum Polskiej Prowincji Zgromadzenia Księża Misjonarzy św. Wincentego a Paulo, Kraków, I.14, *Cathalogus Poloniae sacerdot[orum] Cong[regationis] Missionis conscriptus 1786 (1715-1784)*.
2. Archiwum "Naszej Przeszłości", Kraków 1957, 78/II, A. Schletz, *Słownik biograficzny Zgromadzenia Księża Misjonarzy 1651-1951, t. 2 (mps)*.

Przedmiotowa

1. *Księga pamiątkowa trzechsetlecia Zgromadzenia Księża Misjonarzy (1625-17/IV 1925)*, Kraków, 1925.
2. A. Schletz, *Współpraca misjonarzy z Komisją Edukacji Narodowej (1773-1794). Przyczynek do historii kultury i oświaty w Polsce*, Kraków, 1946.
3. P. Pawellek, *Działalność Księża Misjonarzy domu wileńskiego w Wilnie i na Litwie w dawnej Rzeczypospolitej*, Kraków, 1930.
4. A. Schletz, J. Dukąła, *Pohl Andrzej (1742-1820)*, *Misjonarze św. Wincentego a Paulo w Polsce (1651-2001)*, t. 2/1: *Biografie*, J. Dukąła, Kraków, 2001.
5. S. Janacek, *Pohl Andrzej (1742-1820)*, *Polski słownik biograficzny*, t. 27, Wrocław-Warszawa-Kraków-Gdańsk-Łódź, 1983.